

Memorandum nucleaire ontwapening (5.9.11)

De verwijdering van de Amerikaanse tactische nucleaire wapens (TNW) uit Kleine Brogel is 'low hanging fruit'. De stationering van Amerikaanse kernwapens op Europese bodem is een anachronisme, de verwijdering ervan is noodzakelijk én politiek haalbaar. Abolition 2000 België vraagt dat ons land actiever werkt om de tactische kernwapens weg te krijgen als stap naar een kernwapenvrije wereld.

1. De verwijdering TNW uit Europa past in de nucleaire ontwapeningstrend.

Al in de jaren zeventig begon men in te zien dat een verdere verspreiding van kernwapens de veiligheid in de wereld bedreigt en dat nucleaire ontwapening en non-proliferatie twee zijden van dezelfde munt zijn. Sindsdien werden initiatieven genomen om het aantal kernwapens terug te dringen. Artikel 6 van het Non-Proliferatie Verdrag maakt van nucleaire ontwapening een wettelijke verplichting onder internationaal recht.

Nucleaire ontwapening staat opnieuw hoog op de internationale agenda. President Obama's speech in Praag in 2009 markeert die nieuwe dynamiek. In dat opzicht is het, na de inwerkingtreding van een nieuw STARTverdrag tussen Rusland en de VS over strategische kernwapens, logisch dat ook de TNW in het vizier komen.

De stationering van Amerikaanse TNW op Europese bodem zet immers een rem op nucleaire ontwapening.

De NPT Review Conferences lopen hier telkens weer op vast. Als de VS kernwapens ontplooit buiten haar eigen grondgebied, hoe kunnen we dan aan andere kernwapenstaten dat 'recht' ontzeggen? De NAVO kernwapenpolitiek is een excuus voor andere landen om kernwapens te verwerven of ze te behouden.

Het NAVO Strategisch Concept, goedgekeurd in Lissabon in 2010, laat openingen voor de verwijdering van

TNW uit Europa. Hoewel de NAVO aan kernwapens vasthoudt als onderdeel van zijn verdedigings- en afschrikingsstrategie, worden de TNW niet langer beschouwd als essentieel voor de transatlantische band.

De deur voor veranderingen staat open. Afwachten is echter geen optie: de budgetten en plannen voor de modernisering (en upgrading) van de TNW liggen klaar. Als politici niet actief werken aan de verwijdering van TNW uit Europa blijft de status quo gehandhaafd.

2. De TNW in Europa zijn een anachronisme, zonder militaire functie.

Al tijdens de Koude Oorlog was de rol van de TNW in Europa in de collectieve verdediging weinig geloofwaardig. Met het einde van de Koude Oorlog is de wereld ingrijpend veranderd. In de gewijzigde strategische context hebben de TNW in Europa geen enkele functie meer. Daar zijn ook hooggeplaatste

Amerikaanse militairen het mee eens. Op SHAPE, het militaire hoofdkwartier van de NAVO in Mons, wordt geen actuele inzet van tactische kernwapens meer gepland. Er zijn geen oorlogsscenario's waarin de inzet van deze kernwapens wordt voorzien.

Een onderzoek van IKV-Pax Christi bij alle NAVO-delegaties wijst uit dat bijna alle NAVO-lidstaten het eens zijn dat de rol van de TNW is uitgespeeld. Slechts drie landen – Frankrijk, Hongarije en Litouwen – geven aan dat ze zich tegen de verwijdering van TNW uit Europa zullen verzetten.

Overigens werd vaak gezegd dat het NAVO-raketschild de TNW in Europa zou vervangen. In de realiteit heeft de NAVO intussen het raketschild goedgekeurd, en zitten we binnenkort opgescheept met niet één, maar twee nutteloze en dure 'verdedigingssystemen'.

3. Kernwapens brengen aanzienlijke veiligheidsrisico's met zich mee.

Kernwapens zorgen niet voor veiligheid maar creëren integendeel zelf veiligheidsrisico's. De naam

Trabelsi zegt in dat verband genoeg. De kans dat kernwapens in handen vallen van terroristen is niet denkbeeldig. De acties van Vredesactie, waarbij geweldloze actievoerders ongemerkt tot vlakbij de hangars geraken waar kernwapens liggen, tonen de gebrekkige beveiliging ervan aan.

4. De TNW hebben geen enkel nut en kosten intussen handenvol geld.

De opslag, bewaking en het onderhoud van de TNW, en het trainen op het inzetten er van, kosten handenvol geld. Toren hoge uitgaven die onmogelijk te verantwoorden zijn voor een nutteloos en gevaarlijk wapen.

5. Er is een groot maatschappelijk en politiek draagvlak voor de verwijdering van de TNW.

Dat er geen massale betogingen tegen kernwapens meer zijn zoals in de jaren '80 betekent niet dat de bevolking akkoord gaat met dit kernwapenbeleid maar reflecteert het feit dat mensen kernwapens als een anachronisme uit de Koude Oorlog zien dat eigenlijk al lang weg had moeten zijn. Uit een opiniepeiling van

het Vlaams Vredesinstituut blijkt dat 67% van de Vlamingen vindt dat België geen kernwapens op zijn grondgebied mag hebben, 10% weet het niet.

Duizenden mensen namen de afgelopen jaren deel aan acties van burgerlijke ongehoorzaamheid, briefschrijf en e-mailacties waarin ze de onmiddellijke verwijdering van de kernwapens vragen.

362 Belgische steden en gemeenten zijn aangesloten bij Mayors for Peace, een netwerk van burgemeesters voor nucleaire ontwapening.

Het brede politieke draagvlak vertaalde zich in 2005 in resoluties in Kamer en Senaat die er op aandringen dat de regering actief werkt aan de verwijdering van de TNW uit Kleine Brogel.

Over de partijgrenzen heen pleiten prominenten voor de verwijdering van de kernwapens. In 2010 spreken Jean-Luc Dehaene, Louis Michel, Willy Claes en Guy Verhofstadt zich in sterke bewoordingen uit voor de verwijdering van kernwapens uit Kleine Brogel. Marianne Thyssen, Frieda Brepoels, Annemie Neyts en

Katleen Van Brempt treden hen in 2011 in een opinietekst bij.

Op initiatief van Abolition 2000 ondertekenen in 2011 meer dan 150 middenveldorganisaties en prominenten een platformtekst waarin de onmiddellijke verwijdering van de Amerikaanse tactische kernwapens uit Kleine Brogel gevraagd wordt: vakbonden, vrouwen-, milieu-, jeugd-, derdewereldbewegingen, academici en politici van CD&V, Open VLD, Groen!, SP-A, N-VA, CDH, Ecolo, PS, MR ondertekenen zonder aarzelen deze eis.

Aanbevelingen:

België moet actiever stappen zetten om de tactische nucleaire wapens uit België weg te krijgen als stap naar een kernwapenvrije wereld.

Concreet en op korte termijn vragen we u als Eerste Minister om in het kader van de lopende NATO Deterrence and Defense Posture Review de Belgische NAVO-ambassadeur en andere Belgische vertegenwoordigers bij de NAVO richtlijnen te geven om:

- aan de VS en onze NAVO-partners de duidelijke boodschap te geven dat België zo snel mogelijk de

verwijdering van de Amerikaanse TNW uit Kleine Brogel en Europa gerealiseerd wil zien;

- actief te werken aan een consensus binnen de NAVO over de onmiddellijke verwijdering van TNW uit Europa;

- in dat kader wederkerige stappen van Rusland als voorwaarde voor de terugtrekking van de Amerikaanse TNW uit Europa los te laten.

Abolition 2000 België is de coalitie van een vijftigtal organisaties die een kernvrije wereld nastreven.

Links

[Abolition 2000 België](#)